

*Монголын Хөрөнгийн бирж”ХК-ийн
ТУЗ-ийн 2009 оны 11 сарын 20 -ны өдрийн
02 тоот тогтоолоор батлав.*

ҮНЭТ ЦААСНЫ АНХДАГЧ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН АРИЛЖААНЫ ЖУРАМ

Нэг. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1. Энэхүү журмын зорилго нь Монголын хөрөнгийн бирж (цаашид МХБ гэх)-д бүртгэлтэй компанийн шинээр болон нэмж гаргасан хувьцааг анхдагч зах зээлд байршуулах, хуваарилалт хийх, арилжих үйл ажиллагааг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд шударга, ил тод, шуурхай явуулахтай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулахад оршино.
2. Үнэт цаасны арилжаатай холбоотой нийтлэг харилцааг “МХБ-ийн үнэт цаасны арилжааны журам”-аар, үнэт цаасны анхдагч зах зээлийн арилжаатай холбоотой харилцааг энэхүү журмаар зохицуулна.
3. Журамд орсон нэр томъёог дараах утгаар ойлгоно.
 - 3.1. Тогтоосон үнээр санал болгох арилжаа - Үнэт цаас гаргагчийн тогтоосон тодорхой үнээр санал болгон арилжих үйл ажиллагаа
 - 3.2. Үнэ хаялцуулах дуудлага арилжаа - Үнэт цаасны багцыг тогтоосон үнээс эхлэн үнэ хаялцуулан арилжих үйл ажиллагаа
 - 3.3. Захиалгын бүртгэлийн аргаар байршуулах арилжаа-Тодорхой хугацаанд харилцагчдын ирүүлсэн захиалгын саналд үндэслэн үнэт цаас гаргагчаас тогтоосон үнээр арилжих үйл ажиллагаа
4. Арилжаанд СЗХ (цаашид Хороо гэх)-ноос үнэт цаасны зах зээл дээр мэргэжлийн ажил үйлчилгээ явуулах эрх авсан, МХБ-ийн гишүүн компанийн төлөөлөгч (цаашид арилжаанд оролцогч гэх) оролцоно.

5. Арилжаа явуулах хугацааг Хорооны холбогдох журмын дагуу тогтоож, үнэт цаас гаргагчтай байгуулах “Анхдагч зах зээлийн арилжааг зохион байгуулах гэрээ” (цаашид гэрээ гэх)-нд тусгана.

6. Үнэт цаас худалдах, худалдан авах захиалгын гэрээ нь анхдагч зах зээлийн арилжааны хугацаанд хүчин төгөлдөр байна.

7. Анхдагч зах зээлд үнэт цаас гаргах үйл ажиллагаа амжилтгүй болсон тохиолдолд арилжааны шимтгэлийг буцаан олгохгүй.

Хоёр. ҮНЭТ ЦААСНЫ АРИЛЖАА, ТҮҮНИЙ АРГА ХЭЛБЭР

8. Хувьцааны анхдагч зах зээлийн арилжаа дараах аргуудаар явагдана.

- Тогтоосон үнээр санал болгох арилжаа

- Үнэ хаялцуулах дуудлага арилжаа

- Захиалгын бүртгэлийн аргаар байршуулах арилжаа

9. Журмын 8 дугаар зүйлд заасан аргуудыг дангаар эсвэл хосолсон байдлаар хэрэглэж болно.

10. Анхдагч зах зээлийн арилжааг МХБ-ээр дамжуулан явуулах тухай гэрээ байгуулан арилжаа эхлэх өдрийг тогтоож, Хорооноос зөвшөөрөл авсан байна.

11. Анхдагч зах зээлийн арилжаа дууссаны дараа СЗХ-ны зөвшөөрлөөр тухайн үнэт цаасны хоёрдогч зах зээлийн арилжааг эхлүүлнэ.

12. Үнэт цаасны анхдагч зах зээлийн арилжаа нь МХБ-ийн Гүйцэтгэх захирлын тогтоосон цагийн хуваарийн дагуу явагдана. 13. Эрх бүхий этгээдийн шийдвэрээр анхдагч зах зээлийн арилжааг түр зогсоох тохиолдолд энэ тухай арилжаа хөтлөгч арилжаанд оролцогчдод мэдэгдэнэ.

14. Арилжаанд оролцогч нь үнэт цаас худалдан авах харилцагчийн захиалгыг эрх бүхий байгууллагаас баталсан журмын дагуу хүлээн авч арилжааны программд оруулна.

15. Анхдагч зах зээлийн арилжааны нийлүүлэлтийг үнэ хаялцуулах дуудлага арилжааны үед МХБ, бусад тохиолдолд МХБ-д суудалтай андеррайтерийн компани (хэрэв андеррайтерийн компани байхгүй бол МХБ) хийнэ.

16. Үнэт цаасны нийлүүлэлтийг МХБ хийх тохиолдолд үнэт цаас гаргагчаас МХБ-д үйлчилгээний хураамж төлөх бөгөөд хураамжийн хувь хэмжээг гэрээнд тусгана.

Гурав. ТОГТООСОН ҮНЭЭР САНАЛ БОЛГОХ АРИЛЖАА

17. Тогтоосон үнээр санал болгох аргаар анхдагч зах зээлд арилжаа явуулах тухай СЗХ-ны шийдвэр гарч, үнэт цаасыг нийтэд танилцуулсан бол гэрээнд тусгагдсаны дагуу худалдан авах захиалгыг арилжааны программд бүртгэнэ.

18. Харилцагч тогтоосон үнээс өндөр үнээр үнэт цаас худалдан авах захиалга өгч болно.

19. Харилцагчийн захиалгыг анхдагч зах зээлийн арилжааны программд оруулах хугацаа 30 минут байна.

20. Харилцагчийн захиалгыг арилжааны программд оруулах хугацаанд захиалгыг буцаан татах, үнийн дүнг өөрчлөх, захиалгын тоо ширхгийг өөрчлөх зэргийг хориглоно.

21. Санамсаргүй байдлаар харилцагчийн захиалгыг буруу шивсэн тохиолдолд арилжаа хянагчийн зөвшөөрлөөр засвар хийж болно.

22. Харилцагчийн захиалгыг арилжааны программд оруулах үлдэгдэл хугацааг минут, секундээр арилжаанд оролцогчийн дэлгэц дээр харуулна.

23. Арилжаанд оролцогчийн дэлгэц дээр үнэт цаас худалдан авах захиалгын тоо ширхэг, үнийн саналыг харуулна.

24. Харилцагчийн захиалгыг арилжааны программд оруулах хугацаа дууссаны дараа андеррайтер (андеррайтер байхгүй бол МХБ) тухайн үнэт цаасны эрэлтээс үл хамааран үнэт цаас гаргагчийн тогтоосон үнээр нийлүүлэлтийг хийнэ.

25. Хэрэв үнэт цаас гаргагчаас тогтоосон үнээс өндөр үнээр худалдан авах захиалга арилжааны программд бүртгэгдсэн бол худалдан авах саналын үнийн төвшинд хэлцэл хийгдэнэ.

26. Арилжааны үндсэн зарчмын дагуу худалдан авах захиалга нь үнийн болон цаг хугацааны ахлах дарааллаар биелэгдэнэ.

27. Үнэт цаас гаргагчийн саналын дагуу зөвхөн тогтоосон үнээр буюу 1 үнийн төвшинд арилжааг явуулж болно.

28.Зөвхөн тогтоосон үнээр буюу нэг үнийн төвшинд арилжааг явуулах үед худалдан авах захиалгын тоо ширхэг худалдах захиалгын тоо ширхгээс илүү гарсан тохиолдолд хувь тэнцүүлэх аргыг ашиглана.

29.Хувь тэнцүүлэх аргаар хуваарилалт хийж арилжаа явуулах тохиолдолд харилцагч худалдан авах захиалгыг зөвхөн тогтоосон үнээр өгөх бөгөөд үнийн болон цаг хугацааны ахлах дараалал үйлчлэхгүй.

29.1. Хувь тэнцүүлэх коэффициентийг олохдоо: $K = C1/C2$

K - Хувь тэнцүүлэх коэффициент

$C1$ - Арилжихаар санал болгож буй нийт үнэт цаасны тоо

$C2$ - Худалдан авах захиалгад багтсан үнэт цаасны тоо 29.2. Худалдан авах захиалга тус бүрийг хувь тэнцүүлэх коэффициентээр үржүүлж, харилцагч бүрт оногдох үнэт цаасны тоог гаргана.

29.3. Хувь тэнцүүлэх коэффициентээр үржүүлж гарсан тооны бутархай орон нь 0.5-аас дээш бол 1 бүхэл нэгжид, 0.5-аас доош бол 0 нэгжид шилжүүлэн тооцно.

29.4. Бутархай оронг бүхэл тоонд шилжүүлсний дараа хуваарилалт хийгдсэн нийт хувьцааны тоо арилжихаар санал болгож буй үнэт цаасны тооноос илүү гарсан тохиолдолд хамгийн олон ширхэг хувьцаа авах захиалга өгсөн харилцагчдын үнэт цаасны тооноос тус бүр нэг ширхгийг хасах маягаар арилжихаар санал болгож буй тоотой тэнцүүлнэ.

30.Үнэт цаас гаргагчаас ирүүлсэн нөхцлийн дагуу нэг харилцагчийн үнэт цаас худалдан авах захиалгын мөнгөн дүнгийн дээд хэмжээг заасан хязгаарлалтыг хийж болно.

Дөрөв. ҮНЭ ХАЯЛЦУУЛАХ ДУУДЛАГА ХУДАЛДАА

31.Үнэт цаасыг үнэ хаялцуулах дуудлага арилжааны аргаар арилжих тухай СЗХ-ны шийдвэр гарч, үнэт цаасыг нийтэд танилцуулсан бол гэрээнд тусгагдсаны дагуу арилжааг зохион байгуулна.

32.Арилжааг олон нийтэд зарлагдсан өдөр эхлүүлж, үнэт цаас гаргагчийн захиалгын нөхцлийн дагуу явуулна.

33.Захиалгын нөхцөлд багцаар арилжих үнэт цаасны тоо ширхэг, дуудах хамгийн доод үнийн саналыг тодорхой тусгасан байна.

34.Дуудлага арилжааг багц тус бүрээр явуулна.

35.Үнэт цаасны дуудах доод үнийг үнэт цаас гаргагч тогтооно.

36.Дуудлага арилжааны үед хэлцэл хийгдэх хүртэл үлдэж байгаа хугацааг секундээр тооцон арилжаанд оролцогчийн компьютерийн дэлгэцэд харуулна.

37.Дуудлага арилжаа нь худалдан авах захиалга бүртгэх үе, дуудах үе, хэлцэл хийгдэх үе гэсэн 3 үе шаттайгаар явагдах бөгөөд арилжаа хөтлөгчийн зүгээс арилжааг эхлүүлэх, арилжааны явцыг мэдээлэх үүрэгтэйгээр оролцоно.

38.Оролцогчдод нэгж үнэт цаасны худалдах доод үнийг зарласнаар худалдан авах захиалга бүртгэх үе эхэлнэ. Худалдан авах захиалга бүртгэх үе 2 минут үргэлжлэх бөгөөд арилжаа хөтлөгчийн зүгээс захиалгын үнийн дээд төвшинд өөрчлөлт орох бүр арилжаанд оролцогчдод зарлана.

39.Захиалга бүртгэх хугацааг 2 минутаар 1 удаа сунгаж болно.

40.Зөвхөн бүртгэх үед арилжааны программд бүртгэгдсэн захиалга дуудах үед оролцон үнэ хаялцах эрхтэй.

41.Арилжаа хөтлөгчийн зүгээс захиалга бүртгэх үе дуусаж, дуудах үе эхэлснийг арилжаанд оролцогчдод зарлах бөгөөд дуудах явцад хамгийн өндөр үнийн төвшинг тогтмол зарлаж байна.

42.Дуудах үед нэгдсэн сүлжээнд бүртгэгдсэн захиалгаас өндөр үнээр захиалга нэмэгдэж орсон тохиолдолд дараагийн тоо, үнийн санал оруулах боломжит хугацаа 40 секундээр сунгагдана.

43.Дуудах үе эхэлснээс хойш 40 секундийн хугацаанд худалдан авах захиалгын үнэд өөрчлөлт ороогүй, эсвэл программд бүртгэгдсэн худалдан авах

захиалгын үнэд хамгийн сүүлд өөрчлөлт орсноос хойш 40 секундийн хугацаанд дахин өөрчлөлт ороогүй тохиолдолд хэлцэл хийгдэнэ.

Тав. ЗАХИАЛГЫН БҮРТГЭЛИЙН АРГААР ХИЙХ АРИЛЖАА

44. Үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд захиалгын бүртгэлийн аргаар арилжих тухай СЗХ-ны шийдвэр гарч, үнэт цаасны танилцуулга нийтэд хүргэгдсэн бол захиалгыг анхдагч зах зээлийн арилжааны программд оруулна.

45. Харилцагч нэрлэсэн үнээс өндөр үнээр үнэт цаас худалдан авах захиалга өгч болно.

46. Бүртгэгдсэн захиалгыг баталгаажуулах зорилгоор захиалга өгөхдөө барьцаа хөрөнгийг төвлөрсөн хадгаламжийн дансандаа байршуулсан байх бөгөөд захиалга хаахаас 24 цагийн өмнө захиалга хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хөрөнгийг дансандаа бүрэн байршуулсан байна.

47. Захиалга хаасны дараа захиалга биелүүлэхэд хүрэлцэхүйц хэмжээний хөрөнгөтэй данс нь цаашид арилжаанд оролцох эрхтэй буюу биелэх боломжтой захиалга гэж үзнэ.

48. Тухайн үнэт цаасыг худалдан авахыг сонирхогч этгээд нь захиалгыг бүртгэх хугацаанд тодорхой үнээр, тодорхой тооны үнэт цаас худалдан авахаар захиалга өгч болохоос гадна, үнэ, тоо заалгүй худалдан авах нийт үнийн дүнг зааж өгч болно.

49. Арилжааны программд орсон захиалгыг хүчинтэйд тооцно.

50. Харилцагч захиалга бүртгэх хугацаанд өөрийн өгсөн захиалгын тоо ширхэг үнийн дүнд өөрчлөлт оруулж болохоос гадна цуцалж болно.

51. Үнэт цаасыг анхдагч зах зээлд арилжих үнийг андеррайтер, үнэт цаас гаргагч нар хамтран тогтооно. Уг үнийг тогтоохдоо тухайн үнэт цаасыг худалдан авахаар ирүүлсэн нийт захиалгын жигнэсэн дундаж үнэ, үнэт цаасны борлуулалтаас олохоор төлөвлөсөн хөрөнгийг бүрэн бүрдүүлэх боломжит үнэ, аль болох олон этгээдийн захиалгыг биелүүлэх боломжит үнэ зэргийг харгалзана.

52. Үнэт цаасны захиалга авах хугацаа дуусах хүртэл арилжааны программд оруулсан үнийн санал арилжаанд оролцогчдод харагдахгүй байна.

53. Үнэт цаасны захиалга авах хугацаа дууссанаас хойш ажлын 3 хоногт багтаан үнэт цаасны худалдах үнийг тогтоож, биелэх боломжтой захиалга тус бүрээр үнэт цаасны хуваарилалтыг хийнэ. Энэ үед захиалга өгсөн этгээдийн дансанд үнэт цаасыг байршуулахгүй бөгөөд урьдчилсан байдлаар тухайн захиалагчид ногдох хувьцааны тоо ширхгийг тогтооно.

54. Үнэт цаасны бүх хуваарилалтыг хийж, СЗХ-нд танилцуулсны дараа СЗХ-ны зөвшөөрлөөр нийлүүлэлтийг хийж, анхдагч зах зээлийн арилжааг явуулна.

Зургаа. БУСАД

55. Арилжаа явагдсан өдөр бүр анхдагч зах зээлийн арилжааны мэдээг олон нийтэд МХБ-ийн www.mse.mn вэб сайтаар дамжуулан тогтмол хүргэнэ.

56. Энэхүү журмыг зөрчсөн этгээдэд холбогдох хууль, тогтоомж, журмын дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

57. Анхдагч зах зээлийн арилжаатай холбогдон гарсан аливаа санал гомдлыг энэхүү журам болон “МХБ-ийн үнэт цаасны арилжааны журам”, “МХБ-ийн хяналтын журам”-ын дагуу шийдвэрлэнэ.